

prima instanță, Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău
judecător: L. Holevițaia
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: I. Cimpoi, N. Simciuc, N. Craiu
instanța de recurs, Curtea Supremă de Justiție
judecători: T. Chișca-Doneva, D. Mardari, G. Stratulat

dosarul nr. 3rh-92/2016

Î N C H E I E R E

19 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Tamara Chișca-Doneva
Judecătorii Dumitru Mardari, Galina Stratulat

examinînd cererea de revizuire depusă de avocatul Roger Gladei, în interesele Întreprinderii cu Capital Străin „HML Company” Societate cu Răspundere Limitată,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de lichidatorul Cooperativei de Producție „Libertate”, Întreprinderea Individuală „Iurie Ispas” împotriva Ministerului Mediului al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

c o n s t a t ă :

La 27 mai 2015 lichidatorul Cooperativei de Producție „Libertate” în procedura falimentului, ÎI „Ispas Iurie” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerul Mediului al RM cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, Cooperativa de Producție „Libertate” a fost fondată în anul 1992, cu genul de activitate extragerea pietrei și nisipului pentru construcție.

Sustine reclamantul că, odată cu prelungirea licenței de activitate, Ministerul de resort a reconfirmat transmiterea în folosință și posesie spațiul minierei implicat în procesul de extragere a pietrei și nisipului utilizat de Cooperativa de Producție „Libertate”.

În temeiul hotărârii Curții de Apel Economice din 10 martie 2011, Cooperativa de Producție „Libertate” a fost recunoscută întreprindere insolubilă.

În baza încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2014, debitorului Cooperativa de Producție „Libertate” a fost trecută în procedura de faliment cu dizolvarea ulterioară.

În conformitate cu prevederile art. art. 117, 130 al Legii insolvențabilității, lichidatorul a efectuat procedurile de valorificare și a supus realizării masa debitoare a Cooperativei de Producție „Libertate”, în ziar publicitar, unde s-a informat despre realizarea masei debitoare precum și realizarea cartului de

extragere a zăcămintelor minerale din mina de piatră „Făurești 3”, pe care o deține în folosință Cooperativa de Producție „Libertate”.

Urmare a avizului publicitar, Ministerul Mediului al RM a solicitat sistarea licitației de realizare a masei debitoare și scoaterea din masa debitoare a zăcământului „Făurești 3” și spațiile subterane ale acestuia.

Astfel, lichidatorul Cooperativei de Producție „Libertate” a sistat licitația și a recomandat Ministerului Mediului al RM de a se adresa în instanța de insolabilitate cu cerere de separare din masa debitoare.

Ulterior, Ministerul Mediului al RM a emis ordinul nr. 21 din 12 martie 2015 cu privire la anularea actului Comisiei privind transmiterea-recepția spre valorificare industrială a părții de Sud (blocurile rezervelor de categoria B) a zăcământului de calcar pentru tăierea blocurilor pentru pereți „Făurești 3” din 21 februarie 2004, act recepționat de Cooperativa de Producție „Libertate” la 18 martie 2015.

Sustine reclamantul că, anularea actului Comisiei din 21 februarie 2004 a fost motivată de către Ministerul Mediului al RM prin faptul că la 26 septembrie 2014 a fost dispusă intentarea procedurii de faliment față de Cooperativa de Producție „Libertate”.

Consideră, Ordinul Ministerului Mediului al RM nr. 21 din 12 martie 2015, ca fiind neîntemeiat, ilegal și care urmează a fi revocat în totalitate deoarece la 26 septembrie 2014, Curtea de Apel Chișinău a dispus intrarea în procedură de faliment a Cooperativei de Producție „Libertate”.

Afirmă reclamantul că, efectele intentării procedurii falimentului sunt prevăzute la art. 116 a Legii insolabilității, printre aceste efecte neregăsindu-se și lichidarea.

Menționează că în temeiul art. 139 din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, întreprinderea plasată în procedura de faliment poate trece, la orice etapă la procedura de restructurare și odată aprobată de instanța de insolabilitate procedura de restructurare, v-a ieși din prevederile art. 32 alin. (1) lit. f) al Codului subsidiar din 02 februarie 2009 și anume, nu v-a mai fi întreprindere în procedura de lichidare.

În acest sens reclamantul, a indicat că se lucrează asupra unui plan de reorganizare a Cooperativei de Producție „Libertate”.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 septembrie 2015, acțiunea lichidatorului Cooperativei de Producție „Libertate” în procedura falimentului, ÎI „Ispas Iurie” împotriva Ministerului Mediului al RM cu privire la contestarea actului administrativ a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 08 octombrie 2015, lichidatorul Cooperativei de Producție „Libertate” în procedura falimentului, ÎI „Ispas Iurie” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 septembrie 2015, iar la 25 ianuarie 2015 a depus apel suplimentar, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei spre rejudecare sau recunoașterea ÎCS „HML Company” SRL ca parte în proces cu audierea acestuia.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016 s-a respins apelul declarat de lichidatorul Cooperativei de Producție „Libertate”, Întreprinderea Individuală „Iurie Ispas” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 septembrie 2015.

La 12 aprilie 2016, lichidatorul Cooperativei de Producție „Libertate”, ÎI „Iurie Ispas” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu soluția instanței de apel, pe care o consideră ilegală și neîntemeiată, deoarece la soluționarea litigiului au fost încălcate normele de drept material exprimate prin interpretarea eronată a legii.

A mai invocat recurentul că, instanța de apel, nu au examinat ansamblul de probe prezentate, iar ca rezultat a admis examinarea cauzei cu încălcarea drepturilor participanților care nu au fost antrenați la examinarea pricinii, deoarece nu a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu ÎCS „HML Company” SRL, care deține în gaj totalitatea bunurilor Cooperativei de Producție „Libertate”.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016 recursul declarat de lichidatorul CP „Libertate”, ÎI „Ispas Iurie” a fost declarat inadmisibil.

La 05 august 2016 ÎCS „HML Company” SRL a depus cerere de revizuire împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016, solicitând admiterea acesteia și casarea încheierii instanței de recurs, deciziei instanței de apel, hotărârii primei instanțe, cu restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea cererii de revizuire a indicat că, instanța de recurs la pronunțarea încheierii nu a dat apreciere argumentelor invocate în recursul declarat de lichidatorul CP „Libertate”, ÎI „Ispas Iurie”.

A mai indicat că, la 24 septembrie 2015, prima instanță la examinarea pricinii nu s-a expus asupra cererii de intervenire în proces a ÎCS „HML Company” SRL, examinând cauza în fond cu pronunțarea unei hotărâri de respingere a acțiunii.

Susține că, întreprinderea este creditor majoritar garantat în cadrul procedurii de insolvabilitate a CP „Libertate” cu 88,1 % sau 6 420 000 lei, și orice acțiune, în speță dispunerea anulării perimetrului minier de către Ministerul Mediului, ce vizează bunurile masei debitoare, are un impact direct asupra măsurii în care creditorul majoritar garantat ÎCS „HML Company” SRL obține stingerea creanțelor sale.

Afirmă revizuentul că, instanța de insolvabilitate la admiterea cererii de separare depusă de Ministerul Mediului s-a bazat anume pe prezumția legalității ordinului în litigiu, indicând că la acel moment nu exista o hotărâre judecătorească de anulare a ordinului, iar instanța de contencios administrativ în loc să examineze anume legalitatea ordinului în litigiu, s-a bazat pe faptul că instanța de insolvabilitate a dispus separarea bunului.

Revizuentul la înaintarea cererii de revizuire a invocat temeiul prevăzut de lit. c) art. 449 CPC.

În conformitate cu art. 452 alin. (1) și (3) CPC, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire.

Articolul 452 alin. (3) CPC, prevede comunicarea participanților la proces a locului, datei și orei ședinței de judecată, nu a fost modificat.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Conform art. 6 alin. (7) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, în cazul în care între două acte legislative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme ce promovează soluții diferite asupra aceluiași obiect al reglementării, se aplică prevederile actului posterior.

Coroborând prevederile art. 452 alin. (1) CPC cu art. 444 al aceluiași cod, care este modificat printr-o lege ulterioară ce promovează soluții diferite privitor la citarea și participarea părților, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează cererea de revizuire în lipsa participanților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele motive.

În conformitate cu art. 448 alin. (1) și (2) CPC, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri sau încheieri rămase irevocabile prin neatacare se soluționează de instanța care s-a pronunțat asupra fondului. Cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Conform prevederilor art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451 CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Conform art. 449 lit. c) CPC, revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Revizuentul a indicat drept temei de revizuire faptul, că prima instanță la emiterea hotărârii nu s-a expus asupra cererii de intervenire în proces a ÎCS „HML Company” SRL, examinând cauza în fond cu pronunțarea unei hotărâri de respingere a acțiunii.

Colegiul precizează că hotărîrea atacată prin intermediul revizuirii nu poate fi criticată în raport cu probatoriul dosarului existent la data pronunțării acestei hotărîri, dar numai în baza unor împrejurări noi, necunoscute de instanță la data pronunțării.

Pe calea revizuirii nu se pune problema realizării unui control judiciar, ci a unei noi judecăți, pe temeiul unor elemente, ce au format obiectul judecății finalizate cu pronunțarea hotărîrii, a cărei revizuire se solicită.

Pentru admiterea cererii de revizuire pe acest temei este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente și pertinente, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărîrii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărîrea judecătorească devine irevocabilă.

Colegiul reține că, ÎCS „HML Company” SRL, în susținerea cererii de revizuire a invocat temeiul prevăzut de lit. c) art. 449 CPC, care prevede că revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărîre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

La invocarea temeiului prevăzut de art. 449 lit. c) CPC, instanța urmează să constate dacă persoana care nu a fost implicată în proces este subiect al raportului material litigios. În acest sens urmează a fi prezentate probe pertinente și concludente, iar instanța urmează să constate dacă prin hotărîrea supusă revizuirii, persoanei implicate în proces, i-au fost încălcate aceste drepturi.

Or, după cum s-a stabilit, lichidatorul CP „Libertate” în procedura falimentului, ÎI „Ispas Iurie” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată nemijlocit împotriva Ministerului Mediului al RM cu privire la contestarea actului administrativ, și anume a solicitat anularea ordinului Ministerului Mediului al RM nr. 21 din 12 martie 2015 „Cu privire la anularea actului Comisiei privind transmiterea-recepția spre valorificare industrială a părții de sud (blocurile rezervelor de categoria B) a zăcămintelor de calcar pentru tăierea blocurilor pentru pereți „Făurești-3” din 21 februarie 2004”.

În circumstanțele date, sunt irelevante argumentele ÎCS „HML Company” SRL, precum că instanțele au emis hotărîri cu privire la drepturile revizuentului, care nu a fost atras ca parte în proces, or din conținutul cererii de chemare în judecată și a hotărîrilor contestate rezultă că Ministerul Mediului al RM este subiectul raportului material litigios din speță, fiind atras nemijlocit în proces în calitate de pîrît, mai mult, în prezentul litigiu nu se denotă încălcarea drepturilor ÎCS „HML Company” SRL, astfel, ultima nefiind subiect al raportului material litigios.

Examinînd argumentele cererii de revizuire, Colegiul le apreciază drept irelevante și lipsite de contextul pertinent inițierii procedurii de revizuire, or acestea de fapt, nu sunt susținute prin nici un fel de probe indubitabile, iar argumentele susținute de revizuent nu pot fi acceptate.

Colegiul constată, că prin revizuirea în sensul declarat se pretinde nu corectarea erorilor judiciare și omisiunilor justiției, dar anularea unei hotărîri

irevocabile, fapt care direct contravine atât dispozițiilor legii naționale, cât și celor internaționale.

Astfel, admiterea revizuirii, în circumstanțele descrise ar contravine principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art. 6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează, că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale.

De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sînt prevăzute în mod limitativ în art. 449 CPC.

În susținerea opiniei enunțate instanța de revizuire invocă și hotărîrea Curții Europene a Drepturilor Omului din 03 martie 2009 în cazul Eugenia și Doina Duca contra Moldovei, în care Curtea a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deglizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caractere substanțiale și obligatorii.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești.

Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Roșca v. Moldova, citată mai sus, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova).

Din considerentele menționate, Colegiul consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Reieșind din cele expuse, în conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, Completul Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de avocatul Roger Gladei, în interesele Întreprinderii cu Capital Străin „HML Company”

Societate cu Răspundere Limitată, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de lichidatorul Cooperativei de Producție „Libertate”, Întreprinderea Individuală „Iurie Ispas” împotriva Ministerului Mediului al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat